

ЛОЗА Максим Валерійович

аспірант кафедри цивільного та господарського права, Національний
університет біоресурсів і природокористування України

(м. Київ, Україна)

ПРАВОВІ АСПЕКТИ САНКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

У контексті гібридної агресії рф проти України питання запровадження санкцій щодо економіки агресора, зокрема його аграрного сектору, набуває особливої актуальності. Міжнародні санкції переважно спрямовані на військово-промисловий комплекс рф, тоді як агросектор, який формує понад 10 % її експорту, залишається переважно поза обмеженнями. Водночас аграрний сектор України забезпечує понад 20 % ВВП і понад 40 % валютних надходжень від експорту [1, с. 27-29], що вимагає розробки ефективних правових механізмів реагування на економічну асиметрію а також інтегрування в економіку ЄС.

Виходячи з цього метою дослідження був аналіз правових аспектів застосування санкцій України проти міжнародних агропромислових компаній, які продовжують діяльність у рф.

За результатами проведеного дослідження нами було виявлено що найбільш ефективними є санкції, прийняті коаліціями держав, а не окремими країнами. Тому спільна санкційна політика країн що входять до складу ЄС має надзвичайну перевагу порівняно з індивідуальним санкційним тиском.

Значна кількість міжнародних компаній припинили інвестиції в стратегічні галузі рф, проте продовжують постачати насіння, агрохімію та техніку, підтримуючи аграрний експорт рф. А наразі, після зміни риторики

США навіть планують повернутися на ринок. Тому в сфері сільського господарства має бути чітка практика формування скоординованих на міжнародному рівні санкційних інструментів впливу.

Лише у 2022 році рф заробила понад 45 млрд дол. США на експорті агропродукції, частина яких фінансувала війну проти України [2, 3]. А отже, з точки зору правильності застосування санкцій сільськогосподарська галузь нічим не відрізняється від інших в плані забезпечення подальшого ведення війни за рахунок податків та зборів отримуваних від зовнішньоекономічної діяльності. Адже в випадку потреби забезпечення власного населення продуктами харчування країна агресор не змогла б експортувати стільки сільськогосподарської продукції.

Закон України «Про санкції» має низку недоліків: нечіткі правові формулювання, відсутність прозорих процедур і слабкий контроль за виконанням [4]. Надачу до слабкості закону є відсутність міжнародного визнання рф як держави-спонсора тероризму ускладнює притягнення до відповідальності компаній, що співпрацюють з агросектором рф.

Отже, потрібно внести зміни до законодавства України з метою уточнення критеріїв, процедур і відповідальності при застосуванні санкцій. При цьому слід розширити міжнародну співпрацю для публічного виявлення та обмеження компаній, які підтримують аграрний сектор рф. А також запровадити механізми юридичної відповідальності компаній, що порушують санкційні обмеження, через прозорі адміністративні та судові процедури.

Одержані результати слугують основою для вдосконалення санкційної політики України та зміцнення національної економічної безпеки. Вони також сприяють розвитку міжнародно-правових механізмів обмеження діяльності агрокомпаній, що опосередковано фінансують агресію через торгівлю.

Список використаних джерел

1. Міжнародні санкції як інструмент стримування російської агресії проти України : аналіт. доп. / [А. Бобровицький, Н. Гавриленко, А. Гончарук, І. Ус, Г. Широкий, Р. Юлдашев] ; за заг. ред. М. Паламарчука. Київ : НІСД, 2023. 76 с. (Серія «Міжнародні відносини»). DOI: <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2023.10>
2. Росія вкрала майже 6 млн тонн українського зерна минулого року: доповідь Конгресу США. РБК Україна. 31 серпня 2023. (дата звернення: 25.04.2025).
3. Russia Reaped \$1 Billion of Wheat in Occupied Ukraine, NASA Says. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-12-03/russia-reaped-1-billion-of-wheat-in-occupied-ukraine-nasa-says> (дата звернення: 25.04.2025).
4. Закон України «Про санкції» від 14 серпня 2014 р. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)

Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.